

ZPRAVODAJSKÉ ZABEZPEČENÍ

ZASAZENÍ DRUHÉHO SLEDU FRONTU

Cílem zpravodajského zabezpečení v útočné operaci bude zjistit situaci, možnosti a pravděpodobný zámysl nepřítele o prostoru operační činnosti a povětrnostní situaci (i u nepřítele v souvislosti s raketovými údery), dát podklady pro rozhodování velitele frontu a armády a k nepřetržitě informaci podřízených štábů a druhů vojsk.

Ke zvýšení intenzity průzkumu dojde zvláště před zasazením druhého sledu frontu, které můžeme rozdělit do tří období a to:

- **po dobu přesunu**, kdy v zájmu utajení bude průzkum ve prospěch druhosledové armády organizovat hlavně nadřazený a prvosledové armády;

- **před zasazením**, kdy povedou průzkum jak nadřazený a prvosledové armády, tak i síly a prostředky druhosledové armády;

- **po zasazení**, kdy většinu otázek průzkumu si bude řešit zasazená druhosledová armáda sama.

Hlavní úsilí zpravodajského zabezpečení zaměříme na zajišťování manévru, rozmístění a přípravu k použití jaderných prostředků pozemních a vzdušných sil, na **manévr** a charakter činnosti blízkých a hlubokých záloh, rozmístění velitelských stanovišť, systémů velení a navedení, umístění a činnost týlových zařízení.

V některých případech můžeme úsilí průzkumu zaměřit na zjišťování charakteru opevněných rajónů nepřítele, vodních toků, horských masívů apod..

Velitel frontu nebo armády si musí všimnout nepřátelské situace nejen před vlastními vojsky, ale i před sousedy, pokud může mít a zpravidla má nepřátelská situace v pásmech činnosti souseda vliv na operaci, kterou řídí. Velikost prostoru, z něhož má mít zprávy, je tedy vždy větší, než šířka a hloubka útočného pásma frontu nebo armády. Počítáme-li se zásahem nepřítele do boku, anebo s jeho činností v týlu operujících vojsk, musíme získávat zprávy i z prostorů a směrů, z nichž je možný zásah do boku a týlu vlastních vojsk.

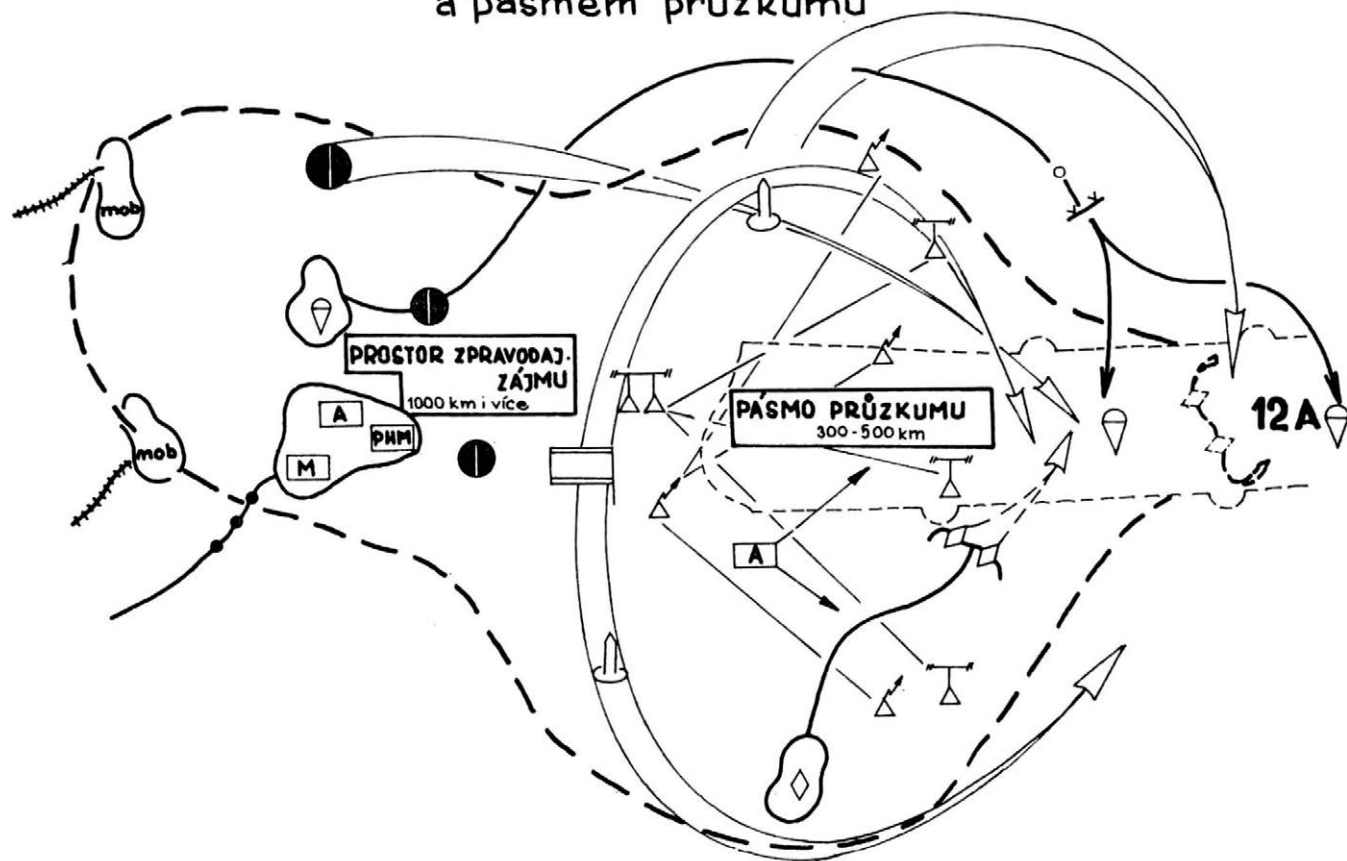
Takto rozšířenému pásmu se ze zpravodajského hlediska říká „**prostor zpravodajského zájmu**“. (Poměr mezi prostorem zpravodajského zájmu armády a pásem průzkumu — viz schéma č. 1.)

Jeho šířka a hloubka vzrůstá s velikostí svazu, hloubkou a šířkou jeho pásma činnosti, podle toho, je-li zasazen ve svazu, na křídle, nebo působí-li samostatně, s rychlostí postupu (tempem) vlastních vojsk a s rychlostí zásahu nepřátelských záloh.

Zpravodajský zájem musí tedy postihnout všechny hlavní objekty nepřátelské sestavy, které mohou v průběhu operace působit do pásma činnosti frontu nebo armády údery nebo manévrem.

Šířka pásma průzkumu v útočné operaci se zpravidla kryje s pásmem operační činnosti. Tuto zásadu musíme dodržet z hlediska kompetence velení a řízení silám a prostředkům průzkumu. Výjimky řešíme součinností na stupni nadřazených odborných náčelníků. Při rychlém proní-

Poměr mezi prostorem zpravodajského zájmu armády a pásmem průzkumu

kání na směrech, bez operačního styku, je povinností štábů zpravodajsky zabezpečit odkrytá křídla a boky sestavy vlastními prostředky průzkumu.

Hloubku pásma průzkumu nemůžeme předem konkrétně vymezit. Závisí to na hloubce bližšího a dalšího druhu fronty nebo armády, na činnosti vlastních vojsk a nepříteli, na parametrech a možnostech použitých sil a prostředků průzkumu. Hloubka je dána i technickými možnostmi průzkumu. Kritériem pro stanovení hloubky použitých sil a prostředků průzkumu je požadavek zabezpečit **včasné** získání zpráv. Vševojskové jednotky, útvary, svazky, operační svazy i útvary druhů vojsk jsou vybaveny takovými silami a prostředky průzkumu, které jsou schopny zabezpečit zprávy v rozsahu odpovídajícímu danému stupni velení pro vedení bojové činnosti ke splnění nařízeného úkolu. Obdobně jsou tyto útvary, svazky, a svazy vybaveny odpovídajícími prostředky pro ničení jednotlivých objektů nepřátelské sestavy. Vzhledem k tomu, že maximální dosah ničení na jednotlivých stupních mají raketová vojska, je výhodné soustředit síly a prostředky průzkumu na zjišťování těch rozhodujících prvků sestavy nepříteli, zejména zbraní hromadného ničení, do hloubky odpovídající možnosti jejich okamžitého ničení. Z tohoto můžeme odvodit, že těžiště průzkumu na stupni fronty a armády nepřesáhne hloubku 300 km a divize 30—70 km. Upozorňuji, že uvádím teoretické normy, prakticky budou tyto vzdálenosti nižší. Upozorňuji též na vzájemné prolínání sil a prostředků průzkumu jednotlivých stupňů ve vztahu k normám průzkumu.

Obdobně můžeme tento vztah dát do časové a prostorové souvislosti strategického a operačního průzkumu, kdy rychlosti (časové možnosti) přesunu strategických záloh se záměřem a jejich zásah na evropském válčišti se může v první operaci počátečního období války projevit již v době plnění bližšího úkolu fronty. Tento závěr potvrzují uskutečněné vzdušné přesuny amerických divízi z USA do NSR při cvičeních Big Lift, Wintex, Reforger a dalších.

Ke zpravodajskému zabezpečení frontové a armádní útočné operace je třeba plánovat a zasazovat organické a posilové síly a prostředky průzkumu na celou hloubku operace a současně získávat zprávy a poznatky z celého prostoru zpravodajského zájmu fronty požadavků nadřízeného štábu a organizování součinnosti

k výměně zpráv se sousedy. V průběhu plnění dalšího úkolu útočné operace organizujeme průzkum k zabezpečení další útočné operace, aby nepřetržitost vedení průzkumu vytvořila předpoklady k neustálé informovanosti velitele.

Štáb fronty musí v období organizace a v přípravě útočné operace sladit úsilí průzkumu armád a divízi podle jednotlivých objektů a hloubky, jakož i činnost agenturního, vzdušného, rádiového a radiotechnického průzkumu a zejména průzkumných skupin speciálního určení podle úkolů, objektů, prostoru a času.

Úkoly **agenturního** průzkumu plní síly a prostředky GŠ/ZS, fronty a armád do takové hloubky a na takové objekty, aby byla celá hloubka útočné operace zabezpečena zprávami.

Průzkumné skupiny speciálního určení vysíláme při zahájení bojové činnosti, přičemž hloubka činnosti armádních skupin speciálního určení může dosáhnout až 300 km a frontových skupin 1000 km. Opět jde o teoretické normy, skutečnost bude nižší. Pochopitelně, že tato hloubka je dána doletem letounů, ale i úkoly jednotlivých sil a prostředků. Za předpokladu, že útočná operace armády je plánována na 6—7 dnů, můžeme plánovat 1. den (noc) vysazení až 30 % průzkumných skupin speciálního určení, 2.—3. den kolem 20 % a další dny asi po 10 %. Počet skupin zasazených na jednotlivé dny operace bude přímo závislý na skutečném tempu. S tím úzce souvisí možnost uvolňování skupin ze sestavy nepříteli po jejich překročení vlastními jednotkami a jejich doplňování. Úkoly a prostory činnosti průzkumných skupin speciálního určení vysazených poslední den operace musí směřovat již k zabezpečení druhé armádní nebo frontové operace.

Mimo základní úkoly plní průzkumné skupiny speciálního určení specifické úkoly jako je zjišťování podkladů pro výhodné použití vlastních operačních výsadků, zabraňují ničení objektů, kterých předvídáme v průběhu operace využít vlastními vojsky, navázání součinnosti s tankovými jednotkami, které pronikly do hloubky nepřátelské sestavy apod.

Tyto skupiny dostávají i průzkumné diverzní úkoly. Průzkumné skupiny speciálního určení, které jsou zasazovány do operační hloubky, mohou plnit speciální úkoly průzkumu vodních toků, komunikačních a stavebních objektů operačního významu a v některých případech i jejich ničení. Důležité objekty nepříteli budou ničit jen se souhlasem štábu fronty.

Vzdušný průzkum uskutečňuje letecká armáda silami a prostředky průzkumných leteckých pluků taktického a operačního určení. Průzkum jaderných prostředků a jiných objektů nepřítele vedou osádky všech letounů. Operační vzdušný průzkum se organizuje na celou hloubku útočné operace frontu a na objekty v celé hloubce prostoru zpravodajského zájmu. Taktický vzdušný průzkum vedeme podle dosahu použitých sil a prostředků průzkumu s hlavním úsilím na objekty v taktické hloubce.

Při plánování vzdušného průzkumu štáb frontu stanoví hlavní směr, nejdůležitější prostory, které vyžadují systematické pozorování a prostory vzdušného průzkumu a počet vzletů plánuje a řídí štáb letecké armády podle požadavků zpravodajské správy frontu.

Štáb armády předkládá na štáb frontu požadavky zpráv o důležitých prostorech a objektech, které vyžadují systematického pozorování, a požadavky na vzdušné fotografování těch objektů, které nemůže zjistit vlastními průzkumnými prostředky. V případě přidělení nebo vyčlenění vzletů řídí toto stanoviště bojového velení letectva.

Rádiový průzkum frontu v útočné operaci zjišťuje rádiové sítě armádních sborů, skupiny armád a vzdušných sil nepřítele s hlavním úsilím na zaměřování a sledování těch rádiových sítí, které umožní zjištění prostředků jaderného napadení. Rádiový průzkum armády zjišťuje rádiové sítě divizí a armádního sboru a těch vyčleněných křídel leteckých sil, které podporují pozemní boj. Za útočné operace je důležité, aby na základě rozborů výsledků rádiového průzkumu byla včas zjištěna operační sestava a vyvozen možný záměr nasazených sil a prostředků nepřítele, jejich operační podřízenost, změny v operační podřízenosti a zejména náznaky zahájení manévru některých prvků sestavy nepřítele.

Radiotechnický průzkum frontu zjišťuje prostředky systémů navedení operačně taktických řízených střel, raket a taktického letectva nepřítele, radiolokační systémy PVO, neanténní radiolokační systémy dalekého a blízkého dosahu a přenosové systémy míst velení. Armáda zjišťuje zejména systémy řízených střel a raket taktického určení i vojskového letectva a radiolokační systémy PVO proti nízkým letícím cílům a průzkumné systémy nepřátelského dělostřelectva.

Úkoly rádiového a radiotechnického

průzkumu plní útvary a jednotky speciálního určení. Pro vzdušný rádiový a radiotechnický průzkum jsou určeny speciální letouny a jednotky letecké armády.

Všechny prostředky rádiového, radiotechnického a radiolokačního průzkumu frontu a armády musí být včas rozvinuty a nepřetržitě plnit průzkumné úkoly; přitom se člení do hloubky, aby při změně situace nebyl porušen nepřetržitý průzkum. V průběhu útočné operace se přesunují po sledech.

Štáb frontu a armády musí nepřetržitě zabezpečovat vojska druhého sledu a zálohy zprávami o radiální situaci v prostoru předvídání činnosti druhých sledů. Štáby druhosledových armád musí organizovat zpravodajské zabezpečení v několika variantách, zabezpečit přímou informovanost vyslání styčných důstojníků k prvosledových armádám, připravit včasné a organizované převzetí některých průzkumných prostředků a zasazení vlastních.

Do doby zasazení druhého sledu frontu musí zpravodajsky zabezpečit prostory soustředění, přesun, čáru zasazení a samotný prostor zasazení.

Úsilí průzkumu tedy zaměříme zejména na prostředky jaderného a chemického napadení, na stav radiální situace, ke zjištění vzdušných výsadek, diverzních skupin a nelikvidovaných bojových skupin nebo jednotek nepřítele, které se probíjejí z obklíčení.

Z toho vyplývá, že druhé sledy povedou průzkum pouze organickými silami a prostředky a ve většině budou zprávy získávat od štábu frontu, PVOS teritoria a od styčných důstojníků u prvosledových armád.

Zprávy z prostoru zasazení musí včas dávat podklady pro upřesnění rozhodnutí velitele armády s důrazem na zjištění a prověření cílů pro vlastní jaderné údery. Předčasným zasazením aktivních prostředků průzkumu nesmí být prozrazen záměr velitele frontu o použití svého druhého sledu.

S přihlédnutím k oběma požadavkům je třeba:

— předsunout na čáru zasazení a zahájit činnost prostředky rádiového a radiotechnického průzkumu armády a svazků,

— předsunout systém pozorovatelů, průzkumných odřadů, samostatných průzkumných hlídek útvarů a svazků;

— připravit k vysazení průzkumné skupiny speciálního určení frontu, prů-

zkumné skupiny speciálního určení armády a průzkumné skupiny svazků.

V době zasazení druhého sledu budeme plánovitě a postupně zasazovat síly a prostředky průzkumu, přičemž úsilí průzkumu zaměříme na zabezpečení boků a odkrytých křídel jak vlastními prostředky, tak požadavky na sousedy a štáb frontu.

Za pronásledování zaměříme úsilí průzkumu k získání včasných zpráv o náznacích odchodu nepřítele, zejména jeho hlavních sil, na zjištění charakteru, průběhu a obsazení obranných čar a rajónů, charakter a systém pásem zamoření a zatarasování na směrech pronásledování a k včasnému zjištění nově zformovaných záloh, jejich činnost a zámysl.

Nepřetržitosti sledování manévru jednotlivých prostředků nepřítele a zejména letištnímu manévru musíme za pronásledování věnovat zvýšenou pozornost.

Zpravodajské zabezpečení vzdušných výsadek a výsadekových operací uskutečníme všemi silami a prostředky průzkumu, zejména vzdušného, radiotechnického a meteorologického. Půjde o upřesnění změn v uskupení a režimu nepřátelských systémů PVO, stíhacího letectva, PLRS a zjištění situace jak na směru letu, tak v prostoru vysazení.

Vysoká operační pohyblivost a síla úderů, které mohou vést jak řízené střely a letectvo, tak i vzduchem převážené zálohy nepřítele na jedné straně a veliké hloubky a šířky útočných pásem na druhé straně, vyžadují rychlou informovanost štábů z velkých prostorů válčisti i hlubokého zázemí.

Samotný charakter jednotlivých sil a prostředky průzkumu, jejich počty a připravenost jednotek omezuje možnosti mít vždy během útočné operace dostatek

hodnověrných zpráv. Z toho důvodu jediné vzájemné součinnost všech prostředků průzkumu strategického, operačního a taktického charakteru může přinést výsledky.

V průběhu útočné operace zprávy získané silami a prostředky průzkumu svazků a útvarů a zejména bojovou činností vojsk v taktické a někdy operační hloubce nepřátelské sestavy využívají štáby armád a frontu k celkovému přehledu činnosti a ke zjištění možného zámyslu nepřítele.

Zpravodajské zabezpečení zasazení druhosledové armády frontu vyžaduje úzkou součinnost mezi zpravodajskými orgány vševojskových armád prvního sledu a armádou druhého sledu. Náčelníci zpravodajských oddělení prvosledových vševojskových armád musí zasazovanou armádu druhého sledu zabezpečit zprávami z prostoru zasazení a prostoru příští činnosti a k tomu organizovat průzkum s využitím průzkumných orgánů armád a některých svazků prvního sledu. Organizace průzkumu za přesunu na čáru zasazení je záležitostí náčelníka zpravodajského oddělení zasazované armády a zpravodajských náčelníků divizí této armády.

Součinnost mezi zpravodajskými orgány prvosledových armád a zasazované armády druhého sledu je jednou z nejsložitějších otázek, uskutečňuje se různými formami, z nichž jako nejdůležitější mohou uvést vysílání styčných důstojníků zpravodajského oddělení druhosledové armády na zpravodajská oddělení prvosledových armád, předsunování sil a prostředků průzkumu druhosledové armády do sestavy prvosledových armád (zejména rádiový a radiotechnický průzkum), předávání zpráv, přebírání některých orgánů prvosledové armády druhosledovou armádou (např. průzkumné skupiny speciálního určení) apod.

Závěrem chci zvýraznit význam zpravodajského zabezpečení pro přijetí rozhodnutí velitele frontu k zasazení svého druhého sledu v návaznosti na možný přechod do druhých armádních operací. Zprávy o nepříteli budou mít vliv na vytvoření výhodného uskupení vojsk na jednotlivých směrech.

Průzkum bude probíhat v nejrozmanitějších podmínkách a za rychle se měnící situace, bude plnit řadu úkolů, získané zprávy pomohou řešit operační situaci a předvídat její možné změny veliteli frontu.